

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การวางแผนถือเป็นภารกิจทางการบริหารซึ่งเกี่ยวกับการเตรียมกิจกรรมที่จะทำในอนาคตตามปกติของหน่วยงานทั่วไป งานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติกันในหน่วยงานหรือในองค์กรทั่วไปนั้น ที่ดำเนินการแล้วต้องประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพให้เห็นมากมายมีอยู่ทั่วไปและมีงานที่ดำเนินการแล้วไม่ประสบความสำเร็จและขาดประสิทธิภาพทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณงานล่าช้า ต้องใช้เวลาและทรัพยากรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นนั้น ก็มีปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ แต่งานที่ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น โดยปกติแล้วมีค่อนข้างน้อย ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญที่สุดที่ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานประการแรกของนักบริหารทุกคน เพราะการวางแผนมีขอบเขตครอบคลุมถึงหน้าที่การบริหารประการอื่น ๆ ทั้งหมดและเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารทั้งปวง ในประเทศไทยมีแผนหลักในการพัฒนาประเทศ คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อันเป็นแผนที่กำหนดนโยบายเป็นแนวกว้างที่รวมนโยบายของทุกกระทรวง ทบวง กรมเอาไว้ ในด้านเกี่ยวกับการจัดการศึกษาก็จะมีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นองค์กรสำคัญที่รับเอานโยบายมากำหนดแผนงาน งานโครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องกับระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งแบ่งการวางแผนออกเป็น 3 ระดับ คือ การวางแผนระดับชาติ การวางแผนระดับภาค และการวางแผนระดับท้องถิ่น การวางแผนจึงถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารตามทฤษฎีและหลักการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อดำเนินการใด ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการติดตาม ควบคุมและการประสานงานเพื่อให้ผู้ดำเนินงานได้จัดกิจกรรมอย่างราบรื่น จึงนับว่าการวางแผนเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการบริหารงาน นักบริหารยุคปัจจุบันต้องให้ความสนใจในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาบ้านเมือง พัฒนาประเทศเป็นการสร้างคุณภาพของพลเมืองให้มีความรู้ความสามารถเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 259)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2545 : 24) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลากหลายนับตั้งแต่การชดเชยโอกาสให้กับผู้ที่ขาดโอกาสและพลาดโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษา ทั้งสายสามัญ สายอาชีพและตามอัธยาศัย โดยเน้นส่งเสริมการศึกษาอาชีพตามแนวพระราชดำริส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและวิทยาศาสตร์ จัดการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษาในรูปของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยา อวกาศ ธรรมชาติวิทยา และสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้ดาวเทียม การปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการวางแผนเป็นอย่างดี และได้พัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านการวางแผนของหน่วยงานโดยเฉพาะผู้บริหารเพื่อเข้าสู่นักบริหารมืออาชีพที่ต้องมีความสามารถในการวางแผน (Planner) และเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนก็ได้รับการพัฒนา ฝึกอบรม และได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Operational Planning) ซึ่งได้นำรายละเอียดและเค้าโครงจากกรอบการทำงาน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาไปสู่ระดับการปฏิบัติจริง ในวงจรการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นการนำเอาทิศทาง เค้าโครงความคิดหรือกรอบการทำงานในแผนพัฒนา มากำหนดวิธีการปฏิบัติให้สัมพันธ์กับระบบงานทั้งระบบ ให้สัมพันธ์ระบบการทำงานของหน่วยงานในปัจจุบันและให้สัมพันธ์กับระบบการเงิน การงบประมาณ ตามวงจรงบประมาณประจำปีในแต่ละปี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 4)

ปัจจุบันการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานและสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอเป็นหน่วยปฏิบัติงานโดยได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ตามกรอบนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และได้ใช้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนงาน/งาน/โครงการ สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และจำเป็นต้องมีการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ

จากการรายงานผลการตรวจสอบภายในของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และข้อ

ทุกห้องของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2545 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผลการดำเนินงานยังขาดประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ผลการตรวจสอบพบว่าบางอำเภอยังไม่ได้จัดตั้งคณะทำงานด้านการวางแผน การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามไตรมาสที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ การรายงานกิจกรรมการดำเนินงานล่าช้าส่งไม่ทันตามกำหนดการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย. 2545 : 3-12)

จากสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2545 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในเรื่องนี้ที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทั้งระดับจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อค้นหาปัญหาและแนวทางแก้ไขและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการทำวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในครั้ง นี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อเป็น แนวทางในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานในการวางแผน กำหนดนโยบายให้สอดคล้อง กับสภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งได้แนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนางานการศึกษานอก โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย มีขอบเขตของการวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่ง อำเภอด้านการวางแผนปฏิบัติการ ด้านการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ ด้านการประเมิน ผลตามแผนปฏิบัติการ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2523: 71) University

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด ทำแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ ของศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ 2545 รวม 16 แห่ง จำนวน 305 คน แยกเป็น

- 1) ผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ใน จังหวัดหนองคาย จำนวน 16 คน
- 2) ผู้ปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 290 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานแผนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัด หนองคายที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2545 จำนวน 180 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน (Multi-stage Sampling) กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างสำเร็จ รูปของเครซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 40) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) ผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ
ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 15 คน

3) ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและ
กิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 165 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการ
การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย ดังนี้

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ผู้ปฏิบัติงาน

2.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านแผนปฏิบัติการในศูนย์บริการ
การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

- 1) ผู้มีประสบการณ์น้อย หมายถึง ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี
- 2) ผู้มีประสบการณ์มาก หมายถึง ปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป

(โกเมศ กลั่นสมจิตต์ และ อรุณ เป้นคง, 2542 : 22)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
ของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย ตามกรอบ
แนวคิด 3 ด้าน คือ

2.2.1 ปัญหาด้านการวางแผนปฏิบัติการ

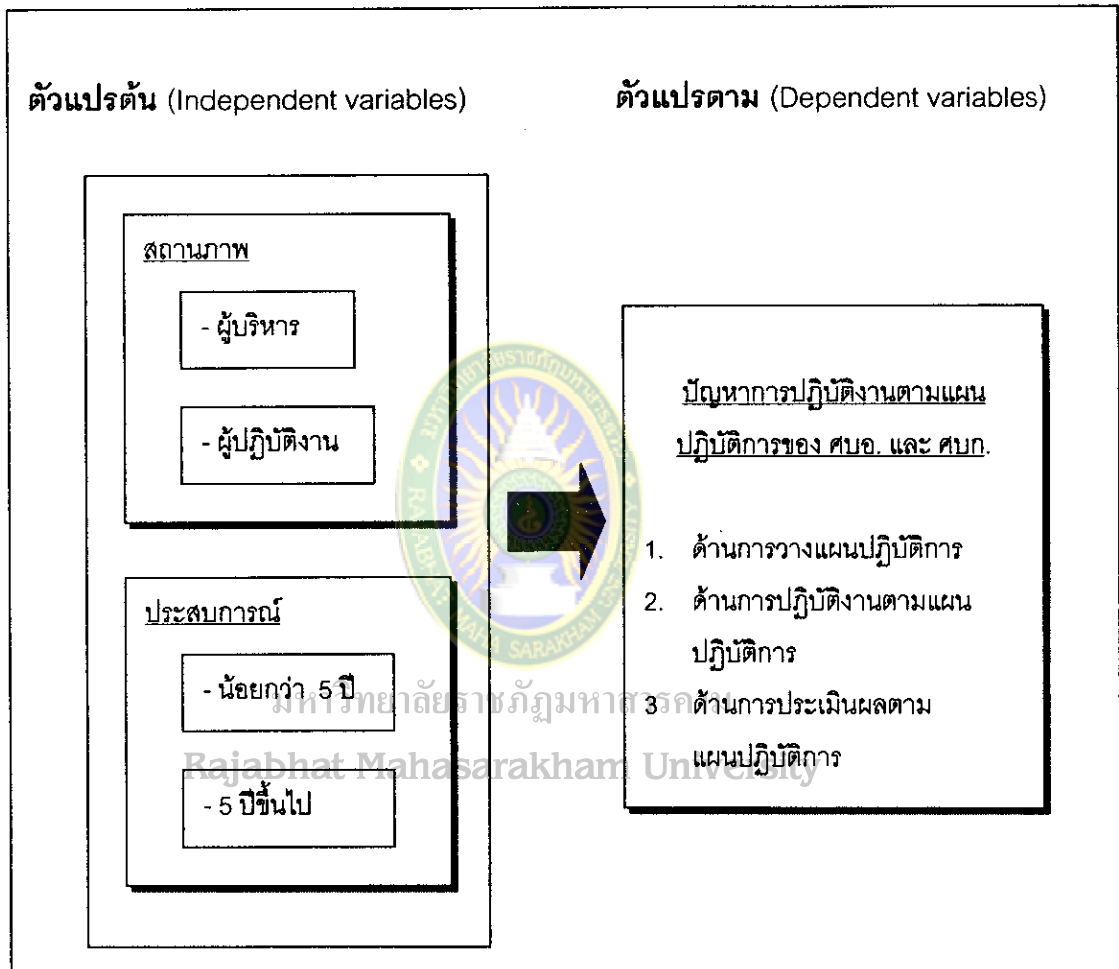
2.2.2 ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ

2.2.3 ปัญหาด้านการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ

(อนันต์ เกตุวงศ์, 2523 : 71)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษา
ออกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอด้านการวางแผนปฏิบัติการ ด้านการปฏิบัติงานตามแผน
ปฏิบัติการ ด้านการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2523 : 71)



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับประสบการณ์ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการโดยภาพรวมและเป็นรายด้านต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหา หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ ตามขั้นตอน ดังนี้ (อนันต์ เกตุวงศ์. 2523 : 71)

1. ด้านการวางแผน หมายถึง การวางแผนงาน โครงการ ประกอบด้วย การสำรวจปัญหาความต้องการ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ การแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือแนวทางเพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นซึ่งในที่สุดก็จะระบุดอกมาเป็นรายละเอียดของตัวโครงการพร้อมทั้งแผนการปฏิบัติงานโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ ผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นต้น

2. ด้านการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การลงมือปฏิบัติงานตามรายละเอียดของโครงการที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งส่วนมากจะประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ หลายกิจกรรมด้วยกัน ในระหว่างที่มีการปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้ นั้น ซึ่งในบางโครงการอาจจะใช้เวลานาน บางโครงการก็อาจจะใช้เวลาเพียงสั้น ๆ แต่ไม่ว่าระยะเวลาจะยาวหรือสั้นอย่างไร ในการปฏิบัติงานก็จะต้องมีความคาดหวังจะมีผลงานเกิดขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการที่จะทราบว่าผลความก้าวหน้าเป็นอย่างไรนั้นจำเป็นต้องอาศัยการติดตาม (Monitoring) เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดตลอดช่วงการทำงาน และการระบุปัญหาอุปสรรค เพื่อการแสวงหาแนวทางแก้ไขอย่างทันที่ทั้งที่ด้านการประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานเมื่อโครงการใกล้จะสิ้นสุดหรือสิ้นสุดแล้ว ผู้ปฏิบัติงานย่อมมีความคาดหวังหรืออยากทราบว่า การดำเนินงานครั้งนี้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงใด ตลอดจนการตรวจสอบผลกระทบของโครงการที่มีได้คาดหวังไว้ล่วงหน้า เพื่อการหาข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการจัดทำโครงการในอนาคต การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ จึงมุ่งพิจารณาในด้านการตีคุณค่าและการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ เพื่อการบริหารและการจัดการเพื่อการปรับปรุงการทำงานให้เป็นไปตามแผนมากกว่า

แผนปฏิบัติการ (Operational Planning) หมายถึง แผนที่นำรายละเอียดและเค้าโครงจากกรอบการทำงานลงสู่ระดับการปฏิบัติจริงในวงจรการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเอาทิศทาง เค้าโครงความคิดมากำหนดวิธีการปฏิบัติให้สัมพันธ์กับ

ระบบงานทั้งระบบ ให้สัมพันธ์ระบบการทำงานของหน่วยงานในปัจจุบันและให้สัมพันธ์กับระบบการเงินการงบประมาณตามวงจรการงบประมาณประจำปีในแต่ละปี (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. 2540 : 100)

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอและหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย

ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา หมายถึง เจ้าหน้าที่ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการวางแผน
ปฏิบัติการ ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการในศูนย์บริการ
การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตามแผน
ปฏิบัติการ ในกรณีผู้บริหารเป็นผู้ปฏิบัติงานมาก่อนที่จะเป็นผู้บริหาร ให้นับระยะเวลา
ที่ดำรงตำแหน่งรวมกันทั้งสองตำแหน่งด้วย

ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
งานตามแผนปฏิบัติการไม่เกิน 5 ปี

ประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตามแผน
ปฏิบัติการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (อรุณ แป้นคง และ โกเมศ กลั่นสมจิตต์. 2542 : 5)

**ศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนกิ่งอำเภอ (ศบก.)** หมายถึง สถานศึกษา
สังกัดกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในระดับกิ่งอำเภอ โดยอยู่ในความดูแลของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน จัดและให้บริการการศึกษา
นอกโรงเรียน ในที่นี้หมายถึงศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย

**ศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.)** หมายถึง สถานศึกษา
สังกัดกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในระดับอำเภอ โดยอยู่ในความดูแลของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน จัดและให้บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย

**ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.)** หมายถึง สถานศึกษาในราชการ
บริหารส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก
ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย